

Kòd riral yo
Doktè Francois Duvalier
(1962)

Pòtoprens AYITI

Edisyon – 2001

Kòd riral (1962)

Sa ki ladan li

Lwa #1 Nan Seksyon riral la

Lwa #2 sou òganizasyon seksyon riral la

Lwa #3 Etablisman ak prèv reyalite sitiyaasyon sivil ki enterese peyizan yo

Lwa #4 Byen riral yo

Lwa #5 Kilti, eksplwatasyon ak pwoteksyon tè a

Lwa #6 Sou elvaj

Lwa #7 Sou kantite dlo, irigasyon ak drenaj

Lwa #8 Sou forè

Lwa #9 Nan chase ak peche

Lwa #10 Sou Agrikilti

Lwa #11 Sou endistri riral yo

Lwa #12 Sou komès pwodwi yo, transpò ak stokaj pwodwi agrikòl ak elvaj yo

Lwa #13 Sou vwa tèrès

Lwa #14 Sou konvasyon yo

Lwa #15 Sou ijyèn riral la

Lwa #16 Sou lwazi

Lwa #17 Sou apantaj tè nan seksyon rira lak prèv pwopriyete imobilye peyizan pwopriyete yo

Lwa #18 Sou polis riral yo

Lwa #19 Sou kontravansyon ak represyon yo

Lwa
Doktè François Duvalier
Prezidan Repiblik la

Lè ou konsidere atik 2, 22, 23, 24, 48, 66, 90, 131, 154, 155, 161, 163, 165, 167 ak 171 konstitisyon an ;

Tenan kont ke Kòd Riral aktifs date depi 1864 e ke li konvenab pou modifye e adapte li a kondisyon aktyèl yo ;

Tenan kont ke lespri ak lèt nan konstitisyon 1957 prevwa òganizasyon Seksyon Riral la kòm yon antite administratif, ki gen pou mennen a pwogrè ekonomik, sosyal ak moral peyizan an ;

Tenan kont li nesèsè pou adopte nouvo dispozisyon pou gouvènè kominote riral ayisyen an ;

Sou rapò Sekretè Deta LaJistis la, Enteryè, Agrikilti, Resous Natirèl ak Devlopman Riral ;

Epi apre deba nan Konsèy Sekretè Deta a:

Pwopoze :

Epi Chanm Lejislatif la vote lwa sa yo ki fòme Nouvo Kòd Riral an Ayiti.

Lwa #1
Lwa Seksyon Riral

Atik 1. Seksyon Riral la se pi piti antite administratif teritoryal nan Repiblik la e konstitiye yon moun moral.

Atik 2. Non li, sipèfisi li ak limit li yo fikse pa Lalwa.

Lwa#2
Sou òganizasyon seksyon riral la

Chapit 1

Sou konsèy administrasyon seksyon riral la

Atik 3. Seksyon riral la jere pa yon Konsèy Administrasyon ki dirije pa yon lidè nan komin nan ki dwe yon notab anndan seksyon an.

Atik 4. Konsèy Administrasyon konpoze de twa manm plis notab la ki dwe konn li ak ekri, yo eli pou dezan pa Asanble Jeneral sitwayen nan Seksyon an, reyinyon sou konvokasyon Konsèy kominal la owsa odinè nan dezyèm dimanch mwa avril; yo antre an fonksyon dezyèm Lendi apre eleksyon yo.

Atik 5. Pou yo ka eli nan Konsèy Administrasyon an, li nesesè:

- 1) Dwe Ayisyen epi gen omwen 25 an pou manm yo e 30 an pou Prezidan an;**
- 2) Fèt nan komin nan epi abite nan seksyon an pandan twa (3) dènye ane yo san entèripsyon epi kontinye abite la;**
- 3) Jwi dwa sivil ak politik. Pa te janm kondane pou okenn pèn aflije oswa enfamant epi pa te janm kondane pou vòl, fwod, vyolasyon konfyans oswa pratik sipèstisyè.**

Atik 6. Komisyon Konsèy la pa kapab kraze sof an ka neglijan, fot grav oswa fwod administrasyon pwouve.

Nan ka sa a, Prezidan Repiblik la, sou rekòmandasyon Konsèy la kominal, pral fòme yon Komisyon Administratif ki gen twa manm responsab pou jere enterè Seksyon an, jiska pwochen eleksyon yo. Tout pòs vid ki kreye Konsèy Administrasyon an pral ranpli nan menm fason an.

Atik 7. Konsèy administrasyon an responsab pou:

- a) ankouraje epi kenbe pwogrè popilasyon yo atravè aksyon kolektif;**
- b) ankouraje kreyasyon òganizasyon piblik tankou : lekòl, dispansè, koperativ, sant lwazi, divès asosyasyon relijye, kiltirèl, ekonomik e spòtif epi sipèvize fonksyonman yo;**
- c) kolekte epi administre, pou benefis eksklizif kominote a, tout kotizasyon, kontribisyon volontè, tout don pou finanse ekzekisyon pwojè yo;**
- d) asire ke deklarasyon nesans ak lanmò yo fèt nan delè a bay ofisyè estati sivil konpetan an .**

Atik 8. Konsèy administrasyon an ap gen santral li nan seksyon riral la. Li pral gen lokal pa li ki pral sèvi kòm yon kote pou reyinyon aktivite kominote a.

Atik 9. Konsèy administrasyon an dwe reyini yon fwa pa mwa pou diskite sou zafè seksyon riral yo ak devlopman pwogram rekiperasyon li yo.

Atik 10. Pou rezon ki prevwa nan atik ki vin anvan an, Konsèy administrasyon an pral konvoke moun ki rete nan seksyon riral la obligatwaman chak sis mwa e eksepsyonèlman chak fwa li jije nesèsè :

Atik 11. Youn nan de lòt manm yo nan Konsèy administrasyon an pral ranpli fonksyon Reseptè-Trezorye ak obligasyon pou kenbe yon lis ki a jou. Nan fen chak ane, Konsèy Administrasyon ap konvoke moun ki rete nan seksyon a epi ba yo yon rapò detaye sou jesyon li an.

Atik 12. Nan chak seksyon riral, li pral kreye dapre yon plan ki etabli an akò avèk , Konsèy Administrasyon, yon sant riral ki gen omwen yon legliz, yon lekòl, yon dispansè, yon sant ki gen entansyon pou devlopman nan aktivite atizana, sosyal ak kiltirèl, yon mache, yon simityè, sous piblik, yon magazen kominotè. Ak nan chak minisipalite yon Enstiti pou kredi riral.

Atik 13. Pou reyalize pwojè ki prevwa nan atik anvan an, prensip aksyon kominotè yo pral aplike jeneralman; pran dispozisyon nesèsè pou patisipasyon aktif popilasyon an.

Atik 14. Konsèy Administrasyon plase anba kontwòl dirèk Konsèy kominal la. Li oblije fè yon rapò chak mwa sou sitiyasyon ak sou aktivite yo nan seksyon an.

Atik 15. Depans administratif yo nan seksyon riral yo se responsablite kominan.

Atik 16. Lidè a reprezante seksyon riral la nan tout fè lavi sivil yo. Li reprezante tou seksyon riral la nan Jistis. Sepandan, li ka pa pote okenn aksyon oswa defann sou yon aksyon byen imobilye eksepte pa otorizasyon nan Konsèy Administrasyon apwouve pa Konsèy la kominal.

Lwa #3

Sou kontestasyon ak prèv sou eta sivil konsènan peyizan yo

Atik 17. Kreyasyon Ak eta sivil moun ki etabli nan seksyon riral se, an jeneral, gouvènè pa dispozisyon ki nan Kòd Sivil la ak lwa espesyal ki gen rapò ak sijè a.

Atik 18. Men, Akdenesans, Akt rekonesans ak lanmò peyizan ki ap viv nan yon seksyon riral, yo pral fèt selon deklarasyon yon Sètifika Konsèy Administrasyon ki endike prenon yo, siyati ak kay moun ki deklare yo, prenon ak siyati moun ki gen pou konstate nesans yo, rekonesans oswa lanmò, siyati yo, prenoon yo ak adrès responsab yo, dat nesans oswa lanmò a.

Atik 19. Anvan emisyon Sètifika a, Konsèy administratif la pral asire li de verité fè li dwe declare yo, mande pou deklarasyon yo pwodwi tout dokiman, endike tout eleman ki ka etabli bon non responsab moun ke nesans, rekonesans oswa lanmò yo dwe konstate, pou ka garanti ke, de jenerasyon an jenerasyon, paran yo nan liy dirèk pote menm non an patronimik.

Sètifika a pral repwodwi nan dat li nan yon rejis espesyal ki nan Administrasyon Seksyon Riral la. Ranpli nèt, yo pral voye rejis sa nan Achiv kominan.

Si gen aplikasyon dispozisyon ki nan atik 48 nan Kòd Sivil la, deklarasyon Sètifika yo oswa Rejis la yo ka sèvi kòm yon siy de verité de sitiyasyon eta sivil ki konsène yo.

Sètifika a gratis pou peyizan yo.